Wymagania edukacyjne z historii w klasie 6 oparte na nowej podstawie programowej 2024 oraz Programie nauczania historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś" dr Tomasz Maćkowski, wyd . Nowa Era

ocena dopuszczająca:

uczeń:

- podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab)
- wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki
- podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia
- wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie)
- podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą– zaznacza na osi czasu epokę renesansu
- wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku
- wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie–trzy dziedziny jego zainteresowań
- – wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji
- poprawnie posługuje się terminem: *odpust*
- wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją
- poprawnie posługuje się terminami: *szlachta, herb, szabla*
- przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach
- wymienia zajęcia szlachty
- poprawnie posługuje się terminami: *szlachta, herb, szabla*
- przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach
- wymienia zajęcia szlachty
- wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej
- wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce
- poprawnie posługuje się terminem: *tolerancja, elekcja*
- wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski
- poprawnie posługuje się terminem: *hetman*
- wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę
- wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie
- wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji
- poprawnie posługuje się terminem: *potop szwedzki*

- wymienia obronę Jasnej Góry jako przełomowy moment potopu szwedzkiego
- wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty
- wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem
- wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.
- – wskazuje na mapie Stany Zjednoczone
- wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA
- poprawnie posługuje się terminem: *rozbiory Polski*
- podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.)
- wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie
- przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski
- wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki
- podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.)
- wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski
- wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania
- wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski– wskazuje na mapie Francję i Paryż
- wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki
- podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech
- wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie
- podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego

ocena dostateczna:

uczeń:

- poprawnie posługuje się terminami: *karawela, kompas*
- podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia
- wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie
- wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków
- wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki
- przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych
- poprawnie posługuje się terminem: *renesans,*

- podaje czas trwania epoki renesansu
- przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: *człowiek renesansu*
- opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu
- wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł
- poprawnie posługuje się terminami: *reformacja, protestanci*
- określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu
- wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji
- charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli
- poprawnie posługuje się terminami: *kontrreformacja, seminarium duchowne*
- wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów
- poprawnie posługuje się terminami: *demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota*
- wymienia izby sejmu walnego
- przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego
- wyjaśnia funkcjonowanie zasady *liberum veto*
- wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą
- wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie
- opisuje zależność Prus Książęcych od Polski– wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego
  jako twórców literatury renesansowej w Polsce
- charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika – poprawnie posługuje się terminami: *unia personalna, unia realna*
- wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów
- wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie–
- wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów
- wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej
- poprawnie posługuje się terminami: *wolna elekcja, bezkrólewie*
- podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji
- opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex
- opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka
- przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego

- podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia
- opowiada o znaczeniu bitwy pod Kałuszynem
- przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem
- wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn– wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie
- podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz)
- poprawnie posługuje się terminem: *Zaporoże*
- wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporoże i Dzikie Pola
- podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.)
- charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego
- uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą
- podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.)
- poprawnie posługuje się terminami: *islam*, *wezyr*
- charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy
- podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej (1683 r.)
- wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne
- poprawnie posługuje się terminem: *barok*
- wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej
- z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym
- wyjaśnia, czym były kalwarie– poprawnie posługuje się terminem: *barok*
- poprawnie posługuje się terminem: *monarchia absolutna*
- wymienia uprawnienia monarchy absolutnego
- wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce
- opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV– poprawnie posługuje się terminem: *monarchia parlamentarna*
- wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej
- wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma

Orańskiego

- przedstawia zakres władzy dyktatora
- wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie
- charakteryzuje styl klasycystyczny
- z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym
- wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego
- wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów
- podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA
- pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.)
- wskazuje na mapie Saksonię
- wymienia przyczyny anarchii w Polsce
- przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform
- charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego
- wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru
- przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski
- ocenia postawę Tadeusza Rejtana
- przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej– podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.)
- wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego
- wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie *liberum veto* i wolnej elekcji)
- wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru
- charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki
- poprawnie posługuje się terminem: *insurekcja*
- podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.)
- wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego
- wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru
- poprawnie posługuje się terminami: *burżuazja*, *Stany Generalne*
- podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.)

- przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI
- poprawnie posługuje się terminem: *republika*
- charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre'a
- wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja
- przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona
- przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję
- opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia
- wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów"
- wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk
- poprawnie posługuje się terminami: *legiony, emigracja*
- podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.)
- przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem
- przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego,
- wskazuje na mapie Tylżę

ocena dobra:

uczeń:

- podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych
  wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz)
- wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami
- poprawnie posługuje się terminami: *kolonia, niewolnik, plantacja, tubylec*
- przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie
- tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki
- opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce
- wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańskapoprawnie posługuje się terminami: *antyk, humanizm*
- charakteryzuje epokę renesansu
- charakteryzuje sztukę renesansową
- poprawnie posługuje się terminami: *pastor, celibat, zbór*
- wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji
- przedstawia skutki reformacjiprzedstawia postanowienia soboru trydenckiego
- poprawnie posługuje się terminami: *heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych*
- przedstawia prawa i obowiązki szlachty,

- poprawnie posługuje się terminem: *pospolite ruszenie*
- wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu
- podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji *Nihil novi* (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia
- przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji *Nihil novi*
- wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje
- wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich
- tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskieprzedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.)
- poprawnie posługuje się terminami: *arras*, *krużganki*, *mecenat*
- charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego
- opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce
- uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu
- przedstawia postanowienia unii lubelskiej
- poprawnie posługuje się terminem: *innowierca*
- nazywa świątynie różnych wyznań
- wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce
- omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej
- na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji
- wyjaśnia skutki wolnych elekcji
- charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w.
- podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia
- wyjaśnia kim byli Kozacy rejestrowi
- przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków
- wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko)
- poprawnie posługuje sie pojęciem wojna podjazdowa– poprawnie posługuje się terminami: *haracz*, *ekspansja*
- podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.)
- wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim)
- wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w.

- poprawnie posługuje się terminem: *liberum veto*
- wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy)
- wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw
- charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku, ideologię sarmatyzmu
- wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka
- posługuje się terminami: *manufaktura, cło, import, eksport*
- wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą
- przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji
- wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem
- przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego
- charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej
- charakteryzuje ideologię oświecenia
- przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy
- wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach
- przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim
- opisuje wydarzenie zwane bostońskim piciem herbaty
- poprawnie posługuje się terminem: *bojkot*
- podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.)
- charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości
- przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA
- poprawnie posługuje się terminami: *konfederacja,* l*iberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka*
- wyjaśnia sens powiedzeń: *Od Sasa do Lasa* i *Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa*
- opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski
- wskazuje następstwa konfederacji barskiej
- charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną
- podaje przykłady budowli klasycystycznych
- charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego
- przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor”
- omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN
- charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego

- opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze
- podaje cel obrad Sejmu Wielkiego
- przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.)
- wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce
- charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa
- opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie
- wskazuje na mapie Racławice i Połaniec
- wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki
- wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego
- przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji
- opisuje położenie stanów społecznych we Francji
- wyjaśnia zadania Konstytuanty
- opisuje rządy jakobinów
- charakteryzuje rządy dyrektoriatu
- *poprawnie posługuje się terminami: taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja*
- przedstawia strategię obronną Rosji
- opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję
- podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.)
- przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem
- *wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na niepodległość z Napoleonem*
- przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo
- charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego
- przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego
- wskazuje na mapie Raszyn

ocena bardzo dobra:

uczeń:

- wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii
- podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy
- poprawnie posługuje się terminem: *astrolabium,*
- *przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych*
- poprawnie posługuje się terminem: *konkwistador*
- wskazuje na mapie tereny skolonizowane przez Hiszpanów i Portugalczyków
- poprawnie posługuje się terminami: *attyka, arkada, kopuła* do opisu budowli renesansowych

- charakteryzuje poglądy Marcina Lutra
- opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę *czyj kraj, tego religia*
- przedstawia na mapie podział religijny Europy
- charakteryzuje działalność zakonu jezuitów
- poprawnie posługuje się terminami: *sejm walny, sejmiki ziemskie*
- przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym
- charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień
- przedstawia skład izb sejmu walnego
- wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki
- wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom
- wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego
- poprawnie posługuje się terminem: *hołd lenny*
- przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki
- poprawnie posługuje się terminami: *teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna*
- wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce
- przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu
- opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości
- wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę
- poprawnie posługuje się terminami: *katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie*
- charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej
- wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii
- tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian
- wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni
- poprawnie posługuje się terminami: *Artykuły henrykowskie, pacta conventa*
- *opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo*
- wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji
- podaje datę podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.)
- wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji
- przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów
- tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała swoich sukcesów militarnych
- przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie
- omawia główne etapy powstania

- omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w.
- przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię
- wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.)
- wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską
- wskazuje na mapie Perejasław
- podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654 r.)
- wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich
- wymienia postanowienia pokoju w Oliwie
- wskazuje objawy kryzysu państwa
- podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego
- wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki
- poprawnie posługuje się terminem: *hugenoci*
- opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski)
- omawia politykę gospodarczą ministra Colberta
- poprawnie posługuje się terminami: *purytanie*, *nowa szlachta*, *rojaliści*
- przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania
- przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau
- poprawnie posługuje się terminem: *ateizm*
- omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau
- wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia
- charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach
- wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw
- opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku
- przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA
- omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA
- opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA
- wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA
- przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego
- podaje datę obrad sejmu niemego (1717 r.)
- wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski
- opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III
- poprawnie posługuje się terminem: *prawa kardynalne*

- podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.)
- przedstawia cel walki konfederatów barskich
- opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego
- przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia
- wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli)
- opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego
- charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja
- przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari
- opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.),
- posługuje się terminem: *uniwersał*
- przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego
- opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczynę
- podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.)
- charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji
- przedstawia skutki rządów jakobinów
- wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów
- wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyrektoriatu
- przedstawia etapy kariery Napoleona
- podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.)
- wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów
- podaje datę pokoju w Tylży (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia
- omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona
- podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.)
- opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości

ocena celująca:

uczeń:

- tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka
- wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich
- przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych
- charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina
- wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej
- przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej

- podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i jego najważniejsze postanowienia
- porównuje parlamentaryzm RzeczypospolitejXVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski
- wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki
- opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego
- wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski
- opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie
- wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań
- wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej
- wyjaśnia wpływ *Artykułów henrykowskich* i *pacta conventa* na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej
- ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji
- przedstawia skutki powstania Chmielnickiego
- ocenia politykę szlachty wobec Kozaków
- przedstawia skutki potopu szwedzkiego
- wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego
- przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.
- wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczynali odgrywać magnaci
- wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym
- wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XI
- wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi
- podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa Rosyjskiego (1721)
- charakteryzuje ustrój polityczny USA
- charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego
- charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego
- charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki
- wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.
- przedstawia przyczyny klęski Napoleona